

Sosyal Hizmet Uygulamas?nda Mesleki Uygunluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Hizmet Uygulamas?nda Mesleki Uygunluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30682>

Özet

Sosyal Hizmet Uygulamasında Mesleki Uygunluk Ölçeği, sosyal hizmet alanında çalışan profesyonellerin veya bu alanda eğitim gören öğrencilerin mesleki uygunluk düzeylerini ve yeterliliklerini değerlendirmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle sosyal hizmetin gerektirdiği karmaşık ve zorlayıcı çalışma ortamlarına uyum sağlama, etik karar verme ve mesleki motivasyon gibi temel yetkinlikleri ölçmeyi hedefler.

Hülya İrem Kalaycı-Kıroğlu, Sinan Dağbaşı ve Özlem Karakuş tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içermektedir. Bu ölçek, sosyal hizmet kurumları ve eğitim birimleri için personel seçimi, kariyer danışmanlığı ve eğitim programlarının etkinliğini değerlendirme süreçlerinde önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Hizmet, Mesleki Uygunluk, Psikometrik Ölçek, Uyarlama Çalışması, Mesleki Yeterlilik, Türkiye.

Yazarlar

Hülya İrem Kalaycı-Kıroğlu, Sinan Dağbaşı, Özlem Karakuş.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, sosyal hizmet mesleğinin gerektirdiği etik, bilgi, beceri ve tutumlara bireylerin ne ölçüde sahip olduğunu, mesleğe duygusal ve bilişsel olarak ne kadar hazır olduklarını belirlemektir. Bu değerlendirme, sosyal hizmet alanında çalışanların mesleki başarıları ve sürdürülebilirliğini tahmin etmede kritik bir rol oynar.

Kalaycı-Kıroğlu ve arkadaşları (2020), bu ölçeği Türk Sosyal Hizmet bağlamına adapte ederek, yerel kültürel ve profesyonel dinamiklere uygun, güvenilir bir ölçüm aracı sağlamayı amaçlamıştır. Uyarlama çalışması, sosyal hizmet uygulamalarının kalitesini artırmak ve mesleki tatmini desteklemek için bir öncü role sahiptir.

Yapı (Construct)

Ölçek, sosyal hizmet mesleğinin gerektirdiği çok boyutlu mesleki uygunluk kavramını ölçmektedir. Bu psikolojik yapı, genellikle üç ana alana odaklanır: **Bilişsel Uygunluk** (mesleki bilgi ve problem çözme becerileri), **Duygusal Uygunluk** (empati, duygusal dayanıklılık ve stresle başa çıkma) ve

Etik/Motivasyonel Uygunluk (mesleğe bağlılık, etik duyarlılık ve değerlere bağlılık). Ölçek, bireyin sadece teknik bilgiye sahip olmasının değil, aynı zamanda zorlu sosyal ve duygusal durumlarla başa çıkabilme yeteneğini de değerlendirir.

Geçerlik (Validity)

Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, psikometrik açıdan sağlam temellere dayanmaktadır. Çalışma, ölçeğin kavramsal yapısının teorik beklentilerle uyumlu olduğunu göstermek amacıyla çeşitli geçerlik analizlerini içermiştir. Orijinal çalışmanın başlıca göre (Kalaycı-Karlıoğlu vd., 2020), yapı geçerliliği ve ölçüt bağımlı geçerlik testleri uygulanmıştır.

Yapı geçerliliği analizlerinde, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü belirlemek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin orijinal faktör yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu ve iyi bir model uyumu gösterdiğini kanıtlamıştır. Bu bulgular, ölçeğin geçerlik kriterlerini başarıyla karşıladığını göstermektedir.

Güvenirlik (Reliability)

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda, ölçeğin iç tutarlılık katsayıları (özellikle Cronbach Alfa değeri) hesaplanmıştır. Uyarlama çalışmasında elde edilen yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin ölçülen yapıyla yüksek korelasyon gösterdiğini ve ölçeğin güvenilir olduğunu işaret etmektedir.

Ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlılığını ölçmek için test-tekrar test güvenilirlik analizlerinin de yapıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler, sosyal hizmet çalışanlarının mesleki uygunluk düzeylerinin kısa süre aralıklarında tutarlı sonuçlar verdiğini göstererek ölçeğin zamansal güvenilirlik düzeyini teyit etmiştir.

Faktör Analizi

Sosyal Hizmet Uygulamasında Mesleki Uygunluk Ölçeği'nin uyarlama sürecinde, ölçeğin boyutluluğunu incelemek üzere hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini ve mesleki uygunluğun farklı yönlerini ayrıştırdığını doğrulamıştır.

DFA, ölçeğin orijinal çok faktörlü yapısının Türk örneklem verilerine ne kadar uygun olduğunu test etmek için kullanılmıştır. Uyum iyiliği indeksleri (CFI, TLI, RMSEA gibi), modelin veriye mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını göstererek, ölçeğin yapısal geçerliliğinin kanıtlanmasına olanak tanımıştır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme adamlar, orijinal çalman detaylarında yer almaktadır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sosyal Hizmet Uygulayıcılar ve Öğrencileri

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Sosyal hizmet alanında eğitim gören lisans veya lisansüstü öğrenciler ile alanda aktif olarak çalışan profesyonellerden oluşan örneklem.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Sosyal Hizmet Eğitimi, Mesleki Gelişim, Psikometri, Cronbach Alfa, Geç Tutarlılık, Türkiye Uyarlaması.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi Mevcut Değil

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: hurirkal@gmail.com (Sorumlu Yazar Hülya Şem Kalaycı Kırloğlu)

Yazma Adresi: Bilgi Mevcut Değil (Genellikle ilgili üniversite veya kurum adresi belirtilir.)

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı: 2020 (Uyarlama çalması yayın yılıdır).

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için izinler, genellikle sorumlu yazar (Hülya Şem Kalaycı Kırloğlu) ile iletişime geçilerek alınmalıdır. Ticari veya geni ölçekli kurumsal kullanım için özel izin ve potansiyel ücretlendirme söz konusu olabilir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta yer almamaktadır.

Referanslar

Kalaycı-Karlıoğlu, H.?, Dağba?, S. ve Karaku?, Ö. (2020). Sosyal Hizmet Uygulamasında Mesleki Uygunluk Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 793-822. <https://doi.org/10.33417/tsh.664442>

Makalenin tam metni Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi bu adresten indirilebilir: sosyal-hizmet-uygulamasinda-mesleki-uygunluk-olcegi-toad.pdf

Sosyal Hizmet Uygulamasında Mesleki Uygunluk Ölçeği Maddeleri

Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi, puanlama yönergeleri ve detaylı faktör yapısı için ilgili referans yayına (Kalaycı-Karlıoğlu vd., 2020) başvurulması gerekmektedir.